

Boj proti rasizmu a rasovej diskriminácii v zamestnaní

Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 14: Kľúčové témy

Hoci v mnohých členských štátoch Rady Európy existuje antidiskriminačný právny rámec, diskriminácia na trhu práce je závažným a rozšíreným javom. Medzi ohrozené skupiny patria najmä migranti z nečlenských štátov EÚ (vrátane nelegálnych migrantov, utečencov a žiadateľov o azyl), Rómovia, moslimovia, osoby afrického pôvodu a Európania čiernej pleti a ženy z menšinového alebo prisťahovaleckého prostredia.

Diskriminácia sa vyskytuje tak vo fáze prijímania do pracovného pomeru ako aj na pracovisku. Jej dôsledkom je nevyužívanie príležitostí, plytvanie talentom ľudí potrebným na hospodárske napredovanie, a prehlbovanie sociálneho napätia a nerovnosti. Odstránenie rasovej diskriminácie v zamestnaní by prinieslo rozmanitosť pracovných síl, ktoré by sa pre zamestnávateľov stali neobmedzeným zdrojom talentu potrebného v každom úspešnom podnikaní.

„Legislatíva by mala poskytovať ochranu pred **viacnásobnou diskrimináciou**. „Viacnásobná diskriminácia“ je diskriminácia na základe dvoch alebo viacerých dôvodov, napríklad diskriminácia na základe náboženského vyznania a rodu, s ktorou sa môžu stretnúť moslimské ženy.

KĽÚČOVÉ POSOLSTVO

Vlády musia navrhnuť, implementovať a financovať národné stratégie a verejné politiky slúžiace na odstránenie rasovej diskriminácie a obťažovania v zamestnaní a na posilnenie rovnakých príležitostí pre osoby, ktoré sú najväčšími vystavené diskriminácii v zamestnaní. Prostredníctvom týchto stratégií sa musia zabezpečiť:

- ▶ dostupné právne prostriedky nápravy v praxi;
- ▶ účinný, primeraný a odrádzajúci postih za nezákonnú diskrimináciu;
- ▶ zavádzanie a používanie osvedčených antidiskriminačných postupov a noriem rovnakého zaobchádzania a rozmanitosti vo všetkých oblastiach zamestnávania s cieľom odstrániť diskrimináciu v zamestnaní.

VYBRANÉ ODPORÚČANIA

Vlády musia:

1. ustanoviť zákonnú povinnosť zamestnávateľov podporovať rovnaké zaobchádzanie a požadovať od nich, aby:

- ▶ zabezpečili, že na pracovisku sa nebude vyskytovať obťažovanie;
- ▶ prehodnotili svoju politiku a prax zamestnávania s cieľom odstrániť diskrimináciu a podporiť rovnosť príležitostí,

2. zlepšiť informovanosť o práve na rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní

- ▶ organizovať vzdelávanie pre zamestnávateľov a zamestnancov, súdnicstvo a štátnych zamestnancov o antidiskriminačných právnych predpisoch a praxi;
- ▶ podporiť organizácie občianskej spoločnosti usilujúce sa o odstránenie diskriminácie a podporu rovnakého zaobchádzania,

3. prijať opatrenia na uľahčenie prístupu k spravodlivosti

- ▶ zaručiť bezplatnú právnu pomoc (v súlade s vnútroštátnymi kritériami oprávnenosti) pre osoby, ktoré nemajú prostriedky na to, aby sa proti diskriminácii sťažovali na príslušnom súde;
- ▶ zaviesť postupy alternatívneho riešenia sporov na riešenie sťažností,

4. odstrániť prekážky k zamestnaniu

- ▶ požadovať od verejných orgánov, aby monitorovali štruktúru svojich zamestnancov a podávali o nej správy, a aby zhromažďovali a analyzovali vnútorne rozčlenené údaje o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní;
- ▶ povoliť prijímanie dočasných osobitných opatrení s cieľom umožniť osobám a skupinám, ktoré sú obzvlášť vystavené rasizmu a diskriminácii, uchádzať sa o zamestnanie rovnocenne s ostatnými;
- ▶ poskytnúť zamestnávateľom jednoznačné usmernenia o tom, do akej miery môžu prijímať pozitívne opatrenia v zamestnaní;
- ▶ zabezpečiť jazykovú prípravu osôb s iným materinským jazykom ako je úradný jazyk krajiny na podporu ich prístupu k zamestnaniu.

5. podporovať osvedčené postupy

- ▶ presadzovať etické kódexy a plány rovnakého zaobchádzania s cieľom pomôcť zamestnávateľom vytvárať rozmanité pracovné prostredie;
- ▶ podporovať osvedčené postupy v zamestnaní, napríklad prostredníctvom udeľovania oficiálnych uznání, financovania programov odbornej prípravy, daňových úľav pre zamestnávateľov s multikultúrnym personálom alebo zamestnávateľov zavádzajúcich pozitívne opatrenia.

ECRI – UŽITOČNÉ ODKAZY

ECRI General Policy Recommendation No.14 Combating racism and racial discrimination in employment (Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 14 o boji proti rasizmu a rasovej diskriminácii v zamestnaní)

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-14-2012-048-ENG>

EU barometer: Discrimination in the EU 2015 (Barometer EÚ: Diskriminácia v EÚ 2015)

<http://ec.europa.eu/COMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2>

Fundamental Rights Report (Správa o základných právach)

<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/annual-reports/fundamental-rights-2017#equality>

FAKTY A ZISTENIA

ECRI odporúča, aby zamestnávatelia používali spravodlivé a objektívne postupy náboru. „[ECRI] zamestnávateľov predovšetkým nabáda, aby zabezpečili používanie takých kritérií náboru a výberu zamestnancov, ktoré sa zakladajú na skúsenostiach, kvalifikácii a kompetenciách potrebných pre danú pracovnú pozíciu. Kompetenciami sa rozumie schopnosti, zručnosti, vedomosti alebo vlastnosti, ktoré sú potrebné na úspešné vykonávanie práce, a ktoré sú často definované z hľadiska prejavov správania, ako sú napr. komunikačné zručnosti. Cieľom je zabezpečiť, aby zamestnávateľ objektívnym spôsobom používal odôvodnené kritériá výberu zamestnancov, ktoré sa zakladajú na schopnosti uchádzača účinne plniť požadované úlohy.“ Dôvodová správa k bodu 4 Všeobecného politického odporúčania ECRI č. 14.

ECRI odporúča, aby sa od zamestnávateľov vyžadovala „zodpovednosť za to, že na pracovisku sa nebude vyskytovať rasové obťažovanie. Obťažovanie je závažnou formou diskriminácie, ktorá sa ťažko dokazuje. Za rasové obťažovanie sa považuje nežiaduce správanie vo vzťahu ku chráneným dôvodom, ktorého účelom alebo dôsledkom je narušenie dôstojnosti osoby a vytvorenie zastráajúceho, nepriateľského, ponižujúceho, znevažujúceho alebo urážlivého prostredia.“ Vnútroštátne právne predpisy by mali zabezpečiť, aby všetci zamestnanci boli „chránení pred nezákonným obťažovaním zo strany zamestnávateľa, jeho zamestnancov, zástupcov alebo zo strany verejnosti ako zákazníkov, používateľov služieb alebo klientov“. Dôvodová správa k bodu 1 (Obťažovanie) Všeobecného politického odporúčania ECRI č. 14.